

רשפי אש – ספירת העומר

כתב השלי"ה הקדוש (מסכת פסחים) וז"ל: ...ענין ספירת העומר הוא ענין גדול וקדושה עליונה שממשיכים על עצמם כמו שיתבאר לקמן, על כן צריך שיתעורר בלבו בתשובה ויהיה קדוש וטהור וכו'.

כתב בספר תולדות יעקב יוסף (פרשת אמור) "הוראת כל חיי האדם תלויים בימים אלו". ובשפת אמת (שם תרמ"ב) כתב "וכל השנה תלוי בימים אלו של ספירת העומר, כמו שגידול התבואות בימים אלו, כן חיות האדם מתגלה עתה, כי כל הטבע הוא רק רמז אל ההנהגה הפנימית".

ובספר נהר שלום לרבי שלום שרעבי (דף ל"ב ע"ג) כתב "פסח וימי הספירה הם שורש לכל ימות השנה, ובדרך שאדם הולך בה מוליכין אותו כל ימות השנה". ע"כ.

כתב החתם סופר בדרשותיו לימי הספירה (דף רפ.) וז"ל: הענין רומז על ימי הספירה, שבכל שנה ושנה – שנקדש אותם, ונספור מלשון זכך וספירה, שיהיו ספורים ומזוככים אצלנו, עד שיחשב יום לשנה יום לשנה כידוע. ויעלו לנו מ"ט יום למ"ט שנה, ועם יום החג – יום מתן תורה, יהיה נחשב לחמישים שנה בקדושה. והנה ידוע כי כל יום יום כפול הוא, כי מנה של קודש כפול הוא, ונקרא ימי שמים וימי ארץ, "כימי השמים על הארץ", לכן כתיב (במדבר י"ד, ל"ד) "יום לשנה יום לשנה" בי פעמים, ולכן אם תהינה ז' שבתות אלו תמימות בקדושה, אזי יחשבו חמישים ימים למאה שנה, סוד מאה ברכות, מאה אדנים במקדש כידוע.

כתב ביסוד ושורש העבודה: ויאמר לשם יחוד וכו', ואח"כ יברך הברכה בשמחה עצומה מאוד, וכשיסיים "על ספירת העומר", יכין לבו אל שמחה עצומה יותר בעת עשיית המצוה, דהיינו בעת שיאמר "היום יום אחד לעומר", ויכוין במחשבתו שבתבות אלו שיוצאים מפיו עושה תיקונים גדולים ונוראים בעולמות העליונים הקדושים, ויכוין ג"כ לתת בזה נחת רוח ליוצרו ובוראו ית"ש ויתעלה.

כתב בספה"ק מאור ושמש (פרשת אמור ד"ה ועשיתם): "ועשיתם ביום הניפכם את העומר כבש תמים בן שנתו לעולה לה". יש לרמוז בפסוק זה כי הנה ידוע בספרים הקדושים אשר בלילי פסח נפתחין מוחין עילאין ואחר כך במשך ימי הספירה בכל יום צריך האדם ליכנס בשער אחד משערי הקדושה עד חג השבועות שאז היא הקדושה הגדולה קדושת קבלת התורה, ומי שערב לבו לגשת אל הקודש והוא מעובדי ה' ושומרי מצותיו יוכל לשער בעצמו שנתוסף לו תוספת קדושה בימים ההם.

אכן צריך האדם להמשיך על עצמו הקדושה שתהיה לו השארה על משך כל השנה. וזהו "ועשיתם ביום הניפכם את העומר", שאז היא התחלה מימי הספירה וליכנס בשערי הקדושה, "כבש" מלשון עלה בכבש, שתעשה לך מעלה ומדריגה שתמשוך על עצמך קדושה כל כך, "בן שנתו", שתהיה לך על כל השנה כולה מהשארית הקדושה, "לעולה", שתוכל לעלות. עכ"ל.

כי ברוח היהדות ההצלחה נמדדת לא רק בהצלחה ממשית אלא ובעיקר ב"גיעה והעמל". ולכך, אף על פי שנראה לנו שמכיון שרבי עקיבא 'מתו תלמידיו' ממילא כל העמל שטרח במשך שנים רבות להעמיד תורה ולהפיצה בעולם – הלך לאיבוד, כי הרי למעשה רבי עקיבא לא 'הצליח' בכך...

באו חז"ל ולימדונו שבעולם הרוחני ה'הצלחה' האמיתית היא דוקא העמל והגיעה. וככל שיש יותר טורח ויותר עמל כך השכר ו'ההצלחה' גדולים יותר. ולכך כל ההשקעה והעמל בטיפוח אותם 'שנים עשר אלף זוגין תלמידים' שמתו - לא רק שלא הלכו לאיבוד, אלא ובעיקר השפיע ולבסוף על 'טיב המעשה' – ביצוע התפקיד המיועד והמיוחד של רבי עקיבא.

וממילא בודאי שהפסוק בקהלת שייך גם לגבי רבי עקיבא כי אע"פ שכבר העמיד תלמידים ובנה עולמות של 'עמל וגיעה', בכל זאת למד רבי עקיבא מהפסוק בקהלת 'ובערב אל תנח' – העמיד תלמידים בצעירותו יעמיד תלמידים בזקנותו. וכך בדיוק המשיך והעמיד תלמידים, עד שזכה להפיץ תורה בכלל ישראל והעולם כולו - לדורות.

בזה נבוא ונבאר מה שמצינו כי עשרים וארבע אלף תלמידי רבי עקיבא היו גלגולם של עשרים וארבע אלף אנשי שכם שמתו על ידי שמעון ולוי. וכך כתב בילקוט ראובני (פרשת בלק), וז"ל: "ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף וגו'". כ"ד אלף שמתו שהם נגד כ"ד אלף הרוגי שכם, ורבי עקיבא תיקן אותם עם כ"ד אלף תלמידים. ע"כ.

ולכאורה כיצד רבי עקיבא תיקן עם עשרים וארבעה אלף תלמידיו הרי לבסוף מתו בחטאם?

אולם לפי דרכינו יש לומר, כי אנשי שכם שמלו עצמם מחמת בקשתו של שכם בן חמור, היה בזה עשייה ללא רצון, כי לא היתה כוונתם להתגייר באמת, לכן התיקון שלהם הוא לחזור בגלגול והפעם ברצון ללא עשייה, וזה נתקיים בעשרים וארבע אלף תלמידי רבי עקיבא, שרבי עקיבא רצה להעמיד תלמידים, עמל ויגע והשקיע בהם במשך עשרים וארבע שנים, ולבסוף לא נתקיימו ומתו, אולם בזה באה נשמתם לתיקון השלם.

מעתה נחזור ונבאר דברי רבי עקיבא "ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה", שכוונת רבי עקיבא כמו שבתורה אדם מקבל שכר רק על העמל והגיעה ולא על פי התוצאה, כך הוא גם בנושא של בין אדם לחבירו, כי על האדם להשתדל לרצות את חבירו, ואף אם לא יצליח בשמים לא ידונוהו על פי הצלחותיו אלא על פי עמלו.

עוד מצינו, במשנה במסכת סוכה (לד): בענין שיעור גודל האתרוג: "שיעור אתרוג, הקטן, רבי מאיר אומר כאגוז, רבי יהודה אומר כביצה. ובגדול [שלא יהא גדול יותר מדאי. רש"י], כדי שיאחז שנים בידו, דברי רבי יהודה, ורבי יוסי אמר, אפילו אחד בשתי ידיו".

ובגמרא (שם לו:) מובא המשך למחלוקת בין רבי יוסי ורבי יהודה: "תניא אמר רבי יוסי, מעשה ברבי עקיבא שבא לבית הכנסת ואתרוגו על כתפו". פירוש, הרי לך הוכחה שאפילו אתרוג גדול כזה שצריך להוביל אותו על הכתף כשר, וכל שכן אתרוג גדול שלוקח אותו בשתי ידיו שהוא כשר. "אמר לו רבי יהודה, משם ראייה, אף הם [החכמים] אמרו לו [לרבי עקיבא], אין זה הדר".

וצריך להבין הענין, שהתנא רבי עקיבא טרח לבוא לבית הכנסת עם אתרוג גדול כזה, עד שהיה צריך לקחת אותו על כתפו?

ונראה על פי דרכינו לבאר, כי האתרוג מסמל את הלב, ורצה רבי עקיבא בזה להראות את שלימות תלמידיו אף שמתו בחטאם, כי רבי עקיבא תיקן זאת על ידי הרצון בלבד אף שלא הצליח.